

Ezen lapok...
Kedden
366.
April 7. 1846.
Előfizethet...
BUDAPESTI HIRADÓ.

Kedden

366.

April 7. 1846.

Előfizethet...
BUDAPESTI HIRADÓ.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Viszhang a Tisza-szabályozás ügyében tett figyelemzítésre. Megyék: Közgyűlések Bereg és Marmarosban. Ellenjavlatokat Esztergomból. Budapesti hirharang. Devalvacionális rovat XIV. — Ausztria. Külföld. Spanyolország. Nagybritannia. Franciaország. Olaszország. Belgium. Hivatalos és magánhirdetések. — Lotériákban húzott számok. Nemzeti színházi játékrend. Gabonár Státnapirok és részvények árkelete. Dunavízjárás. IRODALOM és TUDOMÁNY. Világtörténet, a legrégebb időkől korunkig. Irtá Bajza. IV. kötetben. I. kötet: A hajdanakor. Pest. 1846. (Vége.)

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ö. cs. ap. kir. Főlsége a kir. ügyek igazgatóságánál megüresült kir. ügyészségre Hegyessy Pétert, ráczkevei es. kir. uradalom ügyvéd méltóztatott érdemesíteni.
Ö. cs. ap. kir. Főlsége Kendei József fogalmazó gyakorlókat a magy. kir. helyt. tanácsnál tisztb. fogalmazóvá kinevezni méltóztatott.

(VISZHANG a Tiszaszabályozás ügyében tett figyelemzítésre.) Audiatur et altera pars. A B. P. Híradó 315dik számában Győröcsky Mihály ur, a Tiszaszabályzat célul tűzött sikerteljes végredménye tekintetében, oly ritka fontosságú körülményt pendít meg 's meleg részvételt ajánl az illeték méltó figyelmébe, mely ime vállalat megkezdése előtt kifejtendő 's tisztára hozandó lényeges kérdések közül, mondhatni, egyik legnagyobb nyomalku technikai főkérdés. Nekem, kinek az a szerencse jutott, miszerint a szövegre hozott tárgyról bő tudomást és bizonyos adatokat szerezhettem, 's valóban szereztém is annyit, mennyinél többet bárki más sem szerezhette, hazafüi kötelességem érzetében lehetlen tollat nem emeltem, 's lehetlen e tárgy igen nagy hasznu érdekénél, Gy. ur melegéretü figyelemzítésénél 's e lapok érdemes szerkesztőjének a szakértőkhöz intézett főlhívásánál fogva, kellő felvilágosítást nem adnom. 'S jóllehet személyem jelenleg távol van a kérdéssel vidéktől, de lelkeim annak kebeléből iratja velem következő igénytelen soraimat, melyek, ha előre méltán várható hatáson kívül pusztán nem hangzanak el, e tárgyban néhány év előtt több hónapokon át tett fíradásaimat sokszorosan jutalmaztatva látom.

Minden hidrotechniai nagy tervezetnek egy bizonyos főeszmén kell alapulni, mely ha testesített, a biztos eredménynek lehetlen kimaradnia. Az alapeszme, jóllehet többször a helyszíni viszonyok 's körülmények minden oldalról hosszabb megfontolásból 's kimerítő meghányásából eredő mély kombinációknak egyedüli szüteménye; ha egyszer azonban megszületett, lényegében oly egyszerű szokott lenni, hogy annak tiszta valóságáról 's életbeléptetésével eszközölendő biztos sikeréről, alapos magyarázat és felvilágosítás mellett mindenki meggyőződhetik. A szabályzati alapeszmét szoros értelemben a tervező nem a felmérési, szintezési, számítási 's egyéb mérnöki munkákból vonja ki; hanem a helyszínen előlegesen tett szoros szemléleti vizsgálatból kell az alapeszmének megfoganszani a tervező agyában, és csak ennek irányt mutató vezérfonalán kifejtendő részletes tervhez, a szükséges adatok megszerzésére kell a mérnöki előleges munkák véghezvitelét elrendelni, melyek aztán végkép tisztára hozzák 's megerősítik az alapeszme helyes voltát, kivitelének lehetőségét, vagy néha a szerzett bizonyos adatokhoz képest, azt némileg módosítani javasolják. Egy kitertjedt folyamszabályzat alapeszméjét, főleg hol több nagy vi-

zek sük tereken folyva, egymás viszonyaira kölcsönösen hatnak, csak éles belátásu gyakorlati talentum születtjének lehet és kell tekintenünk, melynek kitűzött valóításához a mérnöki számtételek, fölmérések, szintezések 's egyéb előmunkálatok, mint biztos vezetők és utmutatók tekinthetők. Összesége pedig mindazon szükséges részletekkel teendőnek, mik az alapeszme vezérfonalán megállapított szabályzati cél elérése végett javasoltának, teszi a szabályzati tervet, mely ha rajzközből is testesítve adatok elő, képezi a szabályzati tervrajzot. A mely nagyobb hidrotechniai tervezet illy alapeszme nem lekesíti, az nélküli a biztos eredmény jelképét, nélkülözi a részletes munkálatok összhangzásának gyulponját 's ezek kiviteli sorozatának rendszerét, 's végre az ollyatén tervezetnek characteristikája tévovázás 's ingadozó bizonytalanság szokott lenni. Ezen rövid bevezetést addig is, míg folyóink szabályozása körül irányzeteimet rövid idő múlva bővebben előadnám, öszinte szándékból némi tájékozással teszem, 's okom van előlegesen is kijelenteni: hogy ezt minden gyanúsító czélzás nélkül, általánosan kívánom értetni minden nagyobb hidrotechniai tervezetre.

Gy. ur figyelemzítéséből kivonatoké követhető kérdés felállítandó: vajjon a kerecseni 6000 öl = 1 1/2 m. föld hosszú átvágás vétessék-e munkába, mely 40 890 öl = 10 1/4 mérföld hosszú tiszai folyást közvetlen megszüntet? vagy a helyett csak a 10 1/4 mérföld hosszú folyáson több apró részletekkel átvágások vétessék-e, melyek által a 10 1/4 mérföldnyi hosszúság legfeljebb 9 mérföldre olvadna? Ezen kérdésre igen alaposan felelt meg maga Gy. ur, midőn azt mondja: mind hajózási, mind kereskedelmi 's így pénzügyeségi, mind árvizektől-menekülhetési állapotunk a kerecseni átvágást javasolják. 'S én tökéletesen egyetérték Gy. urral. Miután pedig nemcsak szoros szemléleti vizsgálat, de mért adatok után is körülményesen ismerném ezen kérdéssel egész tiszai vidéknek helyszíni viszonyait, 's tökéletesen ismerném azon földzet alkátát, melyen a kerecseni átvágás vonalának huzatnia kell: bátran merem állítani, hogy t. Zemplin, Szabolcs, Ung, Bereg, Szatmár megyékre nézve a kerecseni átvágás kulcsa a Tisza szabályozásának és alapeszméje e vidék szabályzati tervezetének, mely ha valósítottik, az előre várt biztos sikernek és a czélul tűzött végredménynek lehetlen kimaradnia. Allitásom valóságát követhető védőkkel mutatom meg 's világosítom fel.

1) A kerecseni átvágás, minthogy 10 1/4 m. föld hosszú folyást 1 1/2 mérfölddel nélkülözhetővé tesz, a saját útja által felbontandó eseten kívül, legalább is 9 lábbal súlyosított alébb Kerecsenél a Tisza vizét, azaz: 9 láb esetet szerez Kerecsenről fölfelé a Tisza folyásának, mi pedig, tekintve a Tisza viszonyait, oly iszonyu nyeresége volna a felső vidéknek, hogy azt különben semmi áron és semmi uton 's módon meg nem szerezhették. Nagy hatást eszközölne a kerecseni átvágás legalább is 12 m. földre fölfelé, ugy maga a Tisza mint a Krassna, csesdi lap, Szamos 's a Tiszába ömlő egyéb kisebb folyók állapotára. 'S mondhatni, ezek sikerteljes szabályozhatásának alapját alkotná, mit bővebb magyarázat nélkül is mindenki alapos gondolkodás után világosan átlátal.

2) Kerecsen és Vörösmart közt létező nagy kanyarulat mentében egyedül a tiszaparti vízöntés terét, nagybörzst Szabolcsmegyében, mintegy 25 000 holdat teszen; ha tehát a Tisza folyása innét kivételik 's a kerecseni átmetszés más-

télé, meglehetősen eltávolítva, vitetik, 25,000 hold a Tisza árjaitól azonnal 's közvetlen megszabaduland.

3) Csaptól Kerecsenig, 's innét fölfelé közel Ujlakig, a Tiszának számos hatalmas félretörései (eruptioni) vannak, melyeken a Tiszából kiömlő iszonyu víztömeg nagyobb részint a Latorczába nyomul, 's ennek völgyeletén ártengerként a sokkal alacsonyabban fekvő Bodrog völgyébe nagy sebességgel rohan; minthogy pedig Bodrog völgye csekély esettel bír, azon hasonló sebességgel le nem húzódhatván, Pálöldje, sz. Maria, Szinyér, Rad 'sat. helységek környékén szerfelett magasra felárad, 's illetőleg itt a földszinen fölü 9—12 láb magasságra is felemelkedik, 's ez által egyszermind visszanyomja a Bodrogra ömlő folyókat: Ondovát, Topylát, Laborczot, Ungot 'sat. melyek aztán hasonlóan rendkívül magasra felduzzadnak. A Bodrogközben többször tapasztalható rendkívüli nagy vizeket tulajdonképen nem egyenesen a Bodrog, 's az ebbe szakadó folyók tájvízei okozzák; hanem az említett nagy tiszai szakadások, melyeken Ung és Zemplénmegyék roppant térei előntésével, a Tisza magát exonerálni szokta. A kerecseni átvágás elvonván a Tisza vizét legrosszabb 's legbetegebb állapotban lévő folyásától, 's szerfelett megroncsolt nagy görbületétől, közvetlen azonnal megszünteti a Csaptól Kerecsenig létező tiszaparti szakadásokat, innét pedig a szabályozásnak fölfelé terjedtével, a 9 láb nyert esettel eszközölt vízlesüllyesztés által közvetve fogja nagyobb részben megszüntetni a tiszai felsőbb eruptioikat is. Ezekre nézve világos, hogy a kerecseni átvágás valamint egy részről Zemplén és Ungmegyék nagy terjedésü környékeinek az árvizektől-szabadulását közvetlen fogja okozni: ugy más részről egyszermind ezen megyéken keresztül folyó vizek biztos rendezhetőségnek alapját alkotandja; főleg ha a Latorcza Csapnál az üresen maradt Tisza ágyába bocsátatik, 's ez által a csekély esetü Bodrognak tájvízei tetemesen kisebbítetnek. Megbecsülhetlen kincs tehát a kerecseni átvágás Ung és Zemplénmegyékre nézve is.

4) Az előbbeni pontra követhető ellenvetést gördithetne valaki: „a harmadik pont alatt kifejtett czélok ellesznek azáltal is érve, ha a Kerecsen és Vörösmart közt létező nagy kanyar csak részletekkel több apró átvágásokat fog kapni, a mennyire pedig ezek a vízszintet annyira, mint maga a kerecseni átvágás, le nem súlyosztják, töltések fogják két felől 72 ezer ölben = 18 mérföldben övedezni a Tiszafolyását, 's ezek feltartván a kérdéses vidékben a Tisza vizét, megakadályozzák annak a Latorcza és Bodrogvölgyébe ömölhetését.“ Ki ily ellenvetést ismeri, bizonyára nem ismeri a helyszíni viszonyait, 's alaposan eléggé meg nem fontolta e nevezetes körülményt. 18 mérföld, 's pedig néhol nagyszerü töltéskészítés, legalább is 12—13 részletes átvágással többszörösen haladna a kerecseni átvágásra fordítandó munkát, 's mind e mellett a legnagyobb czélok elérve nem lennének, megmaradna t. i. a Tiszának 9 mérföld hosszú görbülete, (a hajózatnak is roppant kárával) kerecseni 9 láb eset, mely a felsőbb vidékre nézve különösen nyereségnek tekinthető, elveszve volna; a Latorcza Csapnál az üresen maradt Tisza ágyába nem bocsátathatnék, mi által a zempléni és ungi folyók rendezhetőségke egy nevezetes körülmény elmellőztetnék; a Tisza vize Kerecsenről Vörösmartig kellőképen le nem súlyosztathatnék, és szabályzata a töltések által nem győke-res, csak palliatív lenne; mert a töltések legerősebb alkotása mellett is megtörténhetnék, hogy a Tisza árja a hoszan nyúló töltéseket itt vagy amott átszakítaná, 's még rémítőbb

Irodalom és Tudomány.

VILÁGTÖRTÉNET A LEGRÉGIBB IDŐKTŐL KORUNKIG.
Irtá Bajza. 4 kötetben; első kötet: A hajdanakor. Pest 1846. Hartleben Konr. Adolf tulajdona (Vége.)

Ezek előrebocsátásával hozzá kezd szerző a Chinaiak historiájához.

Elő áll földirati ismertetése a tartományoknak; ezt követi történetének a legrégebb időkől korunkig áttekintése; a népnek, kormányának, vallás és irodalom, ipar és mesterségek, ezekre vonatkozó intézeteknek, szokásoknak, az egész mienktől annyira különböző, szellemi élet 's műveltségnek jellemzése. Mind csak rövid vázlatban, a legemlékeztetre méltóbb pontokra szorítva, de mely elegendő arra, hogy — mint sz. maga mondja — az olvasó képet alkosson eszmeletében e sok tekintetben nevezetes nép jelleme felől.

Hasonló rendet követ sz. a Hinduokról fejezetében.

Itt is előáll a földirati ismertetés, némelly előleges jegyzetekkel, a nép régisége, szélesen kiterjedése, mas nepekkel rokonsága, idegen nemzetekkel, mint például a görögökkel, kik felől irtak, gyer és késői érintkezése, 's innen legrégebb történetének bizonytalansága felől. Sajátkepi történetírásuk nem előbb mint Kr. e. mintegy 300 évvel kezdődik, mikor macedóni Sándor király e nép egy részét meghódította. Ez sz.-nekis történeti előadásában a kiinduló pont. Érintve röviden a tartomány akkori állapotját, nevezetesebb uralkodóit, Sándor utját, foglalásai meddig-terjedését, rendelkezéseit urasága biztosítására, folytatja a hinduk későbbi történetét a hatalmas beföldi király Sandrochottus 's ennek maradékai alatt, kik, mióta I. Z-leucus Sandrochottust meggyőzte többet a syriai koronának, majd az Északnyugoton keletkezett baktriai görög birodalomnak voltak hűbérczei. 'S e közlekedésből származtatja sz. sok görög és hindu szokások, intézetek egymással egyezését állítva, mi előltünk is valószínű, mikép nagyobb része annak mi a két nép közt egymáshoz hasonlóan látszik, nem a hinduktól a görögökhöz, hanem megfordítva ment által. Megdőlven a baktriai birodalom,

pár szóval érinti sz., hogy India egyes részei mindig a persa fejedelmeknek voltak alattvalói: 1000 évvel pedig Kr. e. az egész országot mahomedan népek hódíták meg, 's ez idő óta a hinduk soha sem voltak függetlenek.

A történeti rövid vázlatot követi a hindu népnek a chinaival párhuzamba tett jellemzése. Több feltűnő különbség mellett van sz.-kint egy vonás, melyben a két nép egymashoz tökéletesen hasonló, megállapodás, vagy mint másutt kimerítőbben mondja: kora művelődés 's előhaladási hiány. Mely utóbbinak okát sz. igen helyesen a vallás és kasztrendszerbe gyökerezeti főképen. Mindkettőről igen terjedelmesen beszél: a vallásról, ennek különböző felekezeteiről talán terjedelmesebben is, és tudományosságban, mint a kitűzött rövidség korlátához 's olvasói — a nagy közönség — szükségéhez képest kivantatek. A kasztrendszerrel igazán mondja sz., mikép ez sarkpontja az egész alladalmi rendszernek, 's ez egyszermind a hindu népen ragadó, 's azt emésztő iz, mely által a nemzet minden közterekést lehetlenné tevő egyes részekre van szaggatva, mindan egyeniség megsemmisítve, és a nép többsége, mások teherhordó állatjává alacsonyítva. Nevezetes 's igen jellemző, mit sz. megjegyez, hogy a hazának nagy eszméje, mely anyai mas népeket magas tettekre tüzelt és kifejletté nemzeti életre emelt, az egész hindu népnél ismeretlen: 's Hamilton Walter szerint a honzeretet és polgári szabadság eszméire meg kifejezős sines a hindu nyelveknek. Miután sz. a követhetőben a hindu irodalom, művészet, polgári élet, kormány szerkezet, sajátos alladalmi intézetek, népszokások, a hindu törvények 's szent könyvekkel kellőleg megismerkedteti olvasóit, az újabb időkben ottan terjedni kezdett europai műveltségről szólva, bár elismeri, hogy az angolok emberhöz módon bántattak volna e néppel, nem kétkedik oda nyilatkozni: hogy az nemcsak a hinduk, de az egész emberiségre is valóságos nyereség, 's épen nincs, mint némellyek tartják, dragán vásárolva azon szenvedésekért, melyekkel India bekes lakói má napig gyötretnek. Maga a páriák mint a, anyai millió népe, oly iszonyu állapot, melynek eltörlesztését minden aron kell ohajtánunk.

Az igen tanulságos fejezetet követhető, mely érzésre mutató, fontos szavakkal zárja be sz., melyeket méltóknak ítélünk szóról szóra kiírni: „A hindu nép remképül áll minden időknek, mint tehet gazdag tehetségekkel megadott, roppant számú népet is, milyen a hindu, előgéppe, a papi zsarnokság, mely a szellemet örök sorompók közé zárja, mely korlátozza az ész világának utját, 's az isteni akarat örök folyamának emberi csalással merészel gátokat vetni.“ *)

Babyloniak és Assyrok. — Mindket — rokon, senitai eredetű — népről elmondja röviden, mit a zsidó írók 's az ezektől sokban eltérő görögök, ősi lakhelyök, történetük, polgári szerkezetük, szokásaik, népi életekről, legnevezetesebbet egyes töredékekben nyújtottak: nem bajlóva, mi ugy is lehetlen, ezek kiegészítése, vagy egyeztetése gondjával. Babylonia népet és országát nemcsak régieknek mondja, mint Assyriát, hanem műveltebbnek is hivatkozva, mint ellenmondatlan adatokra, a tomérdek vízvezetmények, paloták, tornyokra, melyeknek maig is láthatók némi romjaik: hivatkozva több rendbeli fényűzési czikkjeik, különösen szövegeik hírére; szolgálkukkal átáljában szelid, a hadban elfogottakkal — az akkori uralkodó szokas ellenére — kíméletes bánáskorra. Hogy mindket országban határtalan hatalmas királyok uralkodtak; hogy a babyloniaknál a királyi tisztán kéanyuri hatalom mellett külön, több fel- és alszótályokra osztott, tagjai, később legalább, nemcsak születés által, hanem a többi babyloni népből is, sőt még idegenekből is szaporítani szokott, és így a hindunál kevésbé zárkózott, papi kaszt létezett, melynek kezében volt az isteni tisztelét 's nepnevelés, említi; de vajjon a többi népség is kasztokra volt-e, mint például a hinduknál, egymás közt oszolva? ezen másoktól mar, nevezetesen Schloßertől felvilágosított kérdést egészen illetetlen hagyja sz. Hogy a szolgálak az év bizonyos napjain uraik által szolgáltattak volna, a regék sorába tartozónak állítja; de nem, miket Herodot a föld rendkívüli termékenységéről beszél, a többek közt, hogy a köles oly magasra nőtt, mint a fa. A Mylitta istenő templomban

*) Ezen butító és alacsonyító befolyása van a zsarnokságnak, vegeyen az bármu alakot magára. — Szerk.

zatul esett valamely gaz csabítónak, 's gyermekét a házon kívül tartá, néhányszor azonban a háznál is mutatta 's ily alkalommal a házból szatócstól több ruhaneműt kapott a csecsemő számára, miket ezen jótékony nő most azonnal ismét fölismert a holttesten. Egykor a szolgáló ismét haza hozá a gyermeket, 's mondá, hogy másnap falura adja. Azóta a gyermeket többé senki nem látta, 's az iszonyu anya rövid idő múlva szolgálatát minden gyanu nélkül elhagyá, ámbar a gyermek eltűnése éjjelen egy pár ur csodálkozva mondá a házból, hogy apró macskák vannak bizonyosan az árnyékszekében, mert iszonyu nyivakolás hallik a mélységből. A gyilkos anya holléte még nem tudatik, de a rendőrség erősen nyomozza őt. — Mult pénteken új daljáték adaték a nemzeti színházban, tudniillik azon „Kömvés és lakatos“, mely ezelőtt mintegy husz évvel megjárta ugyan a pesti német színházban, de azóta bizony annyira megváltozott az izlés, és annyival magosra emelkedtek a közönség igényei, hogy ezen előadás után nem tudá: boszankodjék-e vagy kacagjon a rendezőség ezen megfoghatatlan hal fogása fölött, mely időt 's erőt oly mü betanulatasára pazarolt, melynek háromszor sem sikerülhet színházunkat megtölteni! — Gungl mult vasárnap este a nemzeti színházban működött zenekarával, 's az egész jövedelmet a színházi személyzet nyugpénzalapjának gyarapítására engedte át, mi minden esetre igen szép volt tőle. Ezen hasznos alapíték talán némi önként megajánlandó csekély díjleróval is nagyobbíthatnák színésznik, mit most könnyen eszközölhetnének, 's minek idővel igen jótékony hasznát vehetnék, mert különben kevés mostani ember fogja megélni annak annyira szaporodását, hogy kamatjaiból valakinek nyugdíj kirendelni lehetne. — A hét napját is erővel meg akarják már magyarosítani; mi azok elnevezéseit most is magyaroknak hiszik, és sokkal gondosabbnak tartanók, ha inkább arról történnék illő gondoskodás, hogy a magyarok ezentul kissé többet dolgozzanak, és ne tartanak oly igen sok vasárnapot. — Időnk folyvást annyira tavaszias, hogy a gözök már rendszeren kikötnék a császárfürdőnél és nem kevés embert szállítanak oda, kik tisztulni kívánnak. — A württembergi kivándorlók száma annyira megsaporodott már Erdélyben, hogy a kormányzók szükségnek vélte azon intézkedést, miszerint többen már ne bocsátassanak utra hazájukból; ott azonban még néhány család eladta már csekély vagyonát, 's ezek most nagy zavarban vannak, mint hogy Erdélybe vándorlásra többé ulveleket nem kapnak. — A nyilvános dologházban egy némbér fölakasztá magát 's meghalt, erről tehát biztosan mondhatni, hogy meg van javítva 's nem fog többé oda jutni. — Az iparműkiállításra nagy készülétek tételnek, 's már az eddig beküldött tárgyakból is sok érdekelt jövelhatni. — Dobozy cigány zenészei nagy tetszéssel működnek Bécsben 's Liszt megvendégli őket, mi természetesen még inkább nagyobbítja népszerűségüket, mivel most a Liszt-láz annyira uralkodik Bécsben, hogy még a kéményseprők is lisztetek. Hozzánk, az „Életképek“ szerint, azért fog csak jövő hónapban érkezni a híres zongorakirály, mivel legjobb barátja a Honderü t. szerkesztője, most nincs Pesten, 's szinte csak akkorra fog visszaérkezni. — A kávéosknak megittatott kávéházaik előtt a járdát pamlagok és asztalok által elfoglaltatni; ez igen üdös ugyan, de kissé kényelmetlen, mert hol fognak ezentul nemes fáradságuktól megpihenni a járdatiprók? — Egy böcsületes színházi jegyszédőt ismerünk, ki hajdan első szerelmes, utóbb érzékeny atya 's végre igazgató volt: így fizet a világ, pedig ezen derék ember soha nem lovagolt! — Czuzent Paulina, kit Pesten elégszer volt alkalmunk csodálni mint rendkívül ügyes lovművésznőt, külföldön most legújabbán leszállott lováról, gyalog lépett a világot jelentő deszkákra, és egy francia szimfóniában játszott. Más művésznők ellenben a deszkákról lóra lépnek, vagy ülnek, mert

„sat. Nem sokkal helyesebbek, nem sokkal magyarosabb szint viselők, itéletünk szerint, az ilyen mondatok: 52. lap: „Annak kényelme, hogy fegyveres ügyesség által magokat mások által tápláltassák, ruháztassák, könnyen szövetkezésre bírhatta a vadászokat“ 19. lap: „... (a történelmi tudomány) minden hagyományok kincsei.“ Találtunk ittott két értelmű, találtunk szükség nélkül kellemetlenül elszaggatott mondatokra. Példák, lap 21: „Az ily jellemű történelmi neve ünnepeket, mint azon nagy embereke, kiket megvesztegethetlen szavakkal dicsőít, és nem halandó, mint azon magas eszmék, melyeket lelkesülve hirdet.“ Értjük, mit akart mondani szerző; de a szavak épen úgy azt is tehetik, hogy a magas eszmék halandók, a történelmi nem. Lap 62: „Behívák a China észak-keleti részén lakó másnu népet, mely a mongolfaj tunguzi ágához tartozik, segedelmi. Hasonló elszaggatás nem ritka szerzőnél. „Az angol forradalom történetéből jut eszünkbe egy még kevésbé helyeseltő mondat: 111. lap: „Essexnek heves jelleme, az akkori család és színtelvi világban, sok barátot szerze neki, kik véreket és életüket áldoztak volna érte, mindenek felett pedig Southampton gróft: de épen barátának buzgalma ámité el a szerencsétlen azon tulságos tervek és célok teljes lehetlensége iránt, melyek boszus bensejében forrtak.“ Találtunk némelly nyomtatási és helyesirasi hibakra is, p. o. Cyprus, kötelezék, eth-nographiai, akár melyik; Cyprus, kötelezék, eth-nographiai, akár melyik helyett. Találtunk a fentebb kiemelt magának ellenmondáson kívül is, némi, ugyancsak egy kis figyelemhiány, vagy sietve dolgozástól eredhetett ismétlés — nem akarjuk mondani szószaporításra. Kevés távolságra egymásután (lap 94, 95.) változtatott szavakkal kétszer értesítettünk, hogy Semiramis első férje Ménon, neje miatti buvában, magát meggyilkola. Ennyit figyelmeztetésül az olvasni szerető müvelt közönségnek, 's a tudós szerzőnek egyszersmind, a leglisztább szándékából, sértés, kedvezés nélkül; többet ha a munka egészen kezünkben leend. Péczely József.

általános divat most, hogy szerepeket cserélnek az emberek nemcsak politikában, hanem a mindennapi életben is. — Hogy a viasz ára rendkívül csökkent, azt sokan tudják, valódi okát azonban eddig hiába puhatolták; most végre valódi okát vélekedett, mikép ennek csak az lehet legfőbb oka, hogy a lálkyás-zenék kimentek a divatból, mióta az ily zenénél nem csupán a karnagy használta a botot. — Budán már a sashegyet is kezdik beépíteni, most jelesül igen gyönyörű nyári palota készül ott, mely a táj némelly szépségeivel együtt, mintegy nyolczvanezer forintba fog kerülni. Utoljára nyáron Pesten csak házőrök fognak lakni, a lakosság pedig hegyeinken fog lézkelni. —

DEVALVATIONALIS ROVAT (különös tekintettel a Hetilapra. XIII.). Nagyrödemű szerkesztő ur! Ha képzelődésem annyira uralkodnék elmémen; ha józan eszem oly gyenge lábón állna, hogy az érzések legszendébb, de sokszor annál csalárdabb benyomásai alatt is el-elantörödjék; ha — de kegyed tán el is szörnyülködött már ezen rovat tárgyához nem méltó gravitáson? — végzek: ha magamat ábrándokba ringatni (bár csak látszólag is) 's másokat is azokba szenderíteni annyira szeretném, mint a boldogult magyar tengeri családny-koszoris költője: azt mondanám, mit ő, epekeserű, enyelgésében: „már semmiben sem kételkedem, mindent hiszek.“ — Mert, ha emlékszik kegyed legelső levelémre, melyben a Hetilap legelső nagyszerű felfedezését a közönségnek épületére bemutattam, ott több képtelenségek között azt is felhoztam volt például, hogy „hátha a Hetilap nem volna a Hetilap.“ — És most képzelje kegyed az én perplexitásmat: a mit abszurdnak, hihetlennék oly fennen hirdetem, bámulásonra és szégyenemre valósnul látszik: — a Hetilap csakugyan nem a Hetilap, nem encyclopedikus „sat. folyóirat.“ — Mi volna hát? — Politikai lap, pur sang. Igen, de — pillantson kegyed, ha érkezik, a 18dik és következő számokba 's azonnal feloldand az ámitás gyanuja alól engemet, ki annak oly elhatározott ellen-sége vagyok, hogy háborut viselek ellene. — Itt mégis valami szemfényvesztésnek kell lenni — fogja kegyed mondani — hiszen — — — Az meglehet, mert a Hirharang arról értesít, hogy Bosco, a prestidigitator, itt van; — 's az is igaz, hogy a hetilapi statusgazdák nagyon szeretnek külföldi vándor népboldogítókkal cimborálni; — köztünk legyen mondva, azt beszéli a rossz világ, hogy a mily hamar született, oly hamar meg is halt phalanstere-tervet is a kóbor Ahaszvéron kívül — kitől az eszme került — egy szőkevény belga emberbarát csempészte be 's adta volt el a véd- és iparegyelet igazgatójának, ki azzal elhaló gyermekét electrisálini akarta; de a villám-ütés, mint látjuk, élet helyett halált hozott szegénykénnek, és már most a bús apa későn jajgat, mennydörög és ámitja magát 's a világot: kisdede nem ébred föl. — — — Meglehet tehát, hogy a II-p Boseoval szövetkezett, különös előszereletből az idegen szemfényvesztők iránt. De itt az én véleményem szerint lényegesebb dolog forog fen a szemfényvesztésnél: — nem több és nem kevesebb, mint átváltozás — transmutatio. Im a tulajdon név! 'S látja kegyed, épen ez adja kezembe a titok kulcsát; — mit azonban — illő, hogy megadjuk kinek-kinek a magát — egyik mélybelátásu titkos tanácsosunk segélye nélkül fel nem találtam volna. Tőle hallottam a bölcsek kövének történetét, mi által a hajdani alchimisták a nemtelen érzetek nemesekké változtatni állították: egy-két szemernyit kellett csak vetni bizonyos veres porból az olvadásban levő ón, ólom vagy rézre, hogy azonnal 100, sőt 1000 anyyi súlyu ezüst vagy aranyvá váljanak. 'S mi az oka, hogy az arany mégis el nem szaporodott? mert tször a mindenható bölcsek kövének birtokába nem jutott minden adeptus; legnagyobb része halálra vagy a koldusbotig keverte; a rendkívüli kincs csak az inspiráltak számára volt fen tartva felsőbb lények közbejárása által; és 2szor, mert az imigy készült arany csakugyan hamis arany volt. — Most már bírja kegyed, remélem, a Hetilap átváltozásának kulcsát; de, gondolom, szeretné azt is tudni, miben áll az újpolitikai alchimisták bölcsek-kövé. Ha csak egy perczig gondolkodnék is, bizonyosan kitalálná, mert a dolog természetéből foly; de megkímélem; — ça ne vaut pas la peine. — Mi lehetne egyéb, mint phrasis! „De a Hetilapnak mint statusgazdászati organumnak „sat.“ ezen mondat varázs befolyása alatt az encyclopedikus tartalmu folyóirat politikai változatlan francia comis-voyageur születéséből, melyeket az ezelőtt öt évvel a Sièclebe — egy, egy-ügyiségéről nevezetes parisi hirlapba — lerakott volt; egy pár ráfogást gondol ki a B. P. Híradó ellen, 's diadalmasan megvi velők egyszer, kétszer háromszor négy hasábon, aztán azt képzeli: más játszik don Quixote-szerpet; és, a mint várhatni, újra meg újra megéneklí régi dicsőségét, mely késik az éji homályban.“

Csudálkozni fog kegyed naivságonon, hogy ezen journalistikai szerepváltozás engem úgy meglephetett, holott meggondolhattam volna a régi maximát: „naturam si furca expellas, tamen usque redibit.“ 's hogy kinek véreireiben csupán a politikai handabanda elemi keringenek, nem foghat soha tudományos, politika-oeconomiai, ipari és kereskedési ismeretek terjesztővé lenni, vagy épen komoly és maradandó intézetek és vállalatok organisalójává — hogy is ne? — Megengedem, hogy a czimék, programok és igéreték özöne egy kissé elkábitott volt; de most már, miután a valóság tisztában áll előttem, hogy kezdem találni, hogy semmi kár nincs benne; mert hamis adatokat, hamis ismereteket, hamis kincseket való gyanánt terjeszteni sokkal ártalmasabb, mint hadakozni képzeleti lényekkel, beszélni a levegőbe és álmodozni erre meg arra vezetéséről egy nem-

zetnek, mely józan eszének mind több-több jeleit adja és mindinkább'ját kezdi látni, hogy semmi más fogadatlán vezetóre nincs szüksége, mint kiket a törvény és alkotmány vezetőivé tett.

Ez adja kegyed nagyrabecsülésem legőszintébb kifejezését. — Egy olvasó.

AUSZTRIA.

A democraticus káték, röpiratok, communisticus oktatások, guerillaháborura való utasítások, és a forradalom kitörése napján a hatalmaskodók által követendő rendszabályok 's több efélék alakjában és czime alatt megjelent nyomtatványok, melyekkel az emigratio Galiciát régóta, de különösen tavál száz még száz ezer példányokban elborította, egy nagyobb könyv is van 'silly czimet viset: „Némelly igazságok a lengyel nép számára.“ Ugy látszik, a szerzők e könyvnek oly becselt tulajdonítottak, mint a forradalom győzelmének előkészítésére szolgáló igazságok kézikönyvének, 's abból a 39dik §-t emeljük ki, mely nevezetes bizonyosság nyújtja annak, mit értenek a szerzők „Lengyelország helyreállítását“ alatt: „39. §. Főkép arra kell tekinteni, hogy a felkelés egész Lengyelországban közönséges és társadalmi fellforgatás jellemét őltsse magára, mert a nép ebben lát biztosítékot és ösztönt a felkelésre. Továbbá eszközölköd, hogy az eszme az egész lakosságot áthassa, még a nőket és gyermekeket is, miszerint a megszabadítás müve minden szívbe vésvé legyen. Az ilyképen hirdettet forradalom minden parasztlól honfit csináland, 's ezek a túsára felgyverkezve lesznek, 's azt magok kezdenék el. . . Mindenütt, hol a nép szava ékep hatand a néphe, a nép honfiakat, bajnokokat és nép-aposztolokat szüend. Kültvén pedig a harc, a közös egyetértés, és hol szükséges, titoktartás, magokból következendnek.“ Tehát nem arról van szó, hogy minden lengyelek egy statussá egyesíttessenek, hanem közönséges és socialis forradalomról, azaz minden europai statusok 's azok törvényeinek fellforgatásáról, minden vagyon s országos és polgári viszonyok megsemmítéséről! Mi lenne a vallásból; erkölcsiségből; tulajdonból, sőt az ember anyagi életéből, ha ily szándék valaha győzedelmekednék! Képzhető-e nemzeti restauratio nagyobb mértékben, mint az emberi társaság minden statusi és életviszonyainak feldöntése által? Hogy egy ily módon hirdettet forradalom, mely az egész nömet sőt a gyermekeket is magában foglalná, minden parasztlól honfit csinálna, ezek annak részére fegyverkezének, azt magok kezdenék és hirdetői lennének-e? e kérdésre a galicizai nép nem maradt adós a felelettel. (Oest. Beob.)

Bécsben mart. 31én Ferdinand északi vaspályája részvényeseinek 14dik közgyűlése tartott. A számvetésből kitetszik, hogy e pályán 1845ben 659,247 személy és 2,186,833 mázsa áru szállítottat, a jövedelem pedig 1,931,817 forint volt, azaz 248,655el több mint 1844ben. Jövő őszszel a pálya a porosz határig készülend el 's a porosz Fridrik-Vilmos-vasúttal összekötve leend. A Magyarország felé nyuló ág e nyáron Günserdorfól Marchoggig fog elkészülni, hol a hidat a Morván át e társaság a Magyar középponti vasúttársasággal közös költségen építendi.

KÜLFÖLD.

SPANYOLORSZÁG. Madrid, mart. 21. A Gazeta ma az új választási törvényt hirdeti. Napról napra valószínűbb, hogy a cortes el fognak bocsátatni és az új választási törvény útján ujak összehívatni. Lugoban, Galiciában, bír szerint, pronunciamiento bocsátatott ki Narvaez diktatorjára ellen, 's abban a katonaság is részt vett, és Don Henrique infant kiáltotta ki királynak. — A Salamanca lözsér és congressusi alelnök vezetése alatt megjelenő Universal a sajtó ellen kibocsátott rendelet ellen imigy tiltakozik. „1) Az anyagi erő, mellyel a kormány bír, kénytelenül bennünk, lapunkat többé meg ne jelenetni. 2) A Gazetában tegnap megjelent sajtói rendelet alkotmányellenes. 3) A legelső alkalommal élni fogunk folyamodási jogunkkal a kamarában, hogy a ministerek feleletre vonassanak. 4) Lapunk kiadását folytatnók, ha nem tudnók, hogy az a legelső lelkiismeretes cikk megjelenése után elnyomtatnók; nem folytatjuk továbbá azért, mert a ministerium programjánál fogva, mely a Polignac-féle programnál is tulzóbb, és a júliusi ordonnance-oknál is ultraroyalisabb sajtói rendeletnél fogva, a „conservativ“ és „progressista“ elnevezések már nem állhatnak, és Spanyolhonban már csak szabadság vagy szolgaság pártolói létezhetnek.“ El Tiempo conservativ lap is visszavonult. A Clamor publico, Eco del Comercio és Espectador progressistai lapok pedig következők irnak öreg betűkkel: „Spanyolország alkotmánya. 2. §. Minden spanyolnak joga van, a törvények teljesítése mellett, gondolatait censura nélkül kinyomatni és nyilvánítani. 12. §. A törvényhozás hatalmát a király az egyesült cortessel együtt bírják. — Mintán a fentebbi §§. azon rendelet által, mellyet Narvaez tábornok kibocsátott, tetteg eltörölvék, a haladási lapok, elveikhez ragaszkodva, hivatásukat felfüggesztik, és elhagyják helyüket, mellyet törvénymegvető hatóság alatt méltón nem állhatnak meg.“ — A hivatalos Gazetán kívül csak a Heraldo fogja Narvaez pártját, mert szerkesztője Jose Sartorius a külügyministeriumban alministerré nevezetett. — Az új cabinet a lelépett cabinet tagjait rendekkel és czimekkel iparkodik kiengesztelni. Concha és Coloner tábornokok engedelmet kértek, külföldre utazhatni. Urbistodon tábornok Concha helyébe a bask tartományok főkapitányának nevezetett. Ezenkívül számos elmozdítások és új kinevezések történtek a felső hadi és polgári hivatalokban. Madrid politikai főnöke Balboa lett, ki a polgári háboru alatt egyszer feleletre vonatott, mert 5 éves gyermekeket is agyonlövetett.

A ministerváltozás egy madridi mart. 19ei levél szerint következő körülmények közt ment véghez. Látván Narvaez, hogy fővezéri czime bármilly magos legyen, őt mégis semmit nem tevésre kárhoztatja, 's csak lépés politikai meg-

semmisítéshez, fellelvé magában, a hatalmat minden áron ismét kezébe keríteni. E célját eleinte prononciamentóval akarta elérni, azonban meggyőződött, hogy a népből gyámoltásra számot nem tarthat, sőt még a hadseregben sem. Mindamellett három ok igen elősegítette szándékát. Jóllehet Miraflores és társai az anyakirályné iránt tisztelettel tanúsítottak, még sem adták neki (Roncali tábornokot kivéve) a közügyekre oly befolyást, minőhez hozzá van szokva. Még kevesebbé tették Maria Christinának, hogy a ministerek a közvélemény tolmácsaként a királynénak Trapanihoz menését ellenzték. Harmadik oka a ministerium megbukásának az volt, hogy Penya y Aguayo pénzügyminister Salamanca kezére dolgozott, ki is az utolsó napokban a börzénél által roppant összeget nyert. Narvaez és Rianzares a statuspapirosok emelkedésére játszottak, s vesztek anynyira, hogy ha a papirosok még tovább csökkennek, minden vagyonukat elvesztik. Nem volt tehát egyéb hátra, mint hogy Narvaez mennél előbb, még 20a előtt, midőn az operatív tétőpontjokon leendettek, hatalomra emeltesse. Narvaezre 12 milliót tettek, s vesztes esetében mind ő mind ügyviselői koldusbotra jutottak volna. Ezek voltak a ministerializálás főokai, melyek e szerint semmi politikai kérdéssel nincs összeköttetésben. Mindezen palotai armányokban csak a nagyraagyás, gyűlölet és haszonlesés voltak a tényezők; a közvéleményt, az ország méltóságát és javát tekintve venni senkinek eszébe nem jutott. — A statuspapirosok kelete mar. 18ka óta, természetesen börzei operatívok segédelmével, folytonosan emelkedett.

NAGYBRITANNIA. London, mart. 24. A keletindiai hírek a legújabb csatáiról minden egyebet, még az oregoni kérdést is háttérbe szorítják, annyival inkább, mivel még igen bizonytalanok. Az amerikai kérdésben senki sem

*) Nemzetlapok szerint azouban a dolgok úgy állnak, a mint a Híradó már közölte.

nehezelt a védvám pártolói kivül a ministeriumra, hogy az amerikaiak fecsegését tekintetbe nem veszi 's folyvástbékés ajánlatokat tesz. Bizonyosak lehetünk abban, hogy John Bull sokkal inkább vásárol öcsesétől Jonathantól pamutot, gabonát, beszótt húst és sajtot, mint hogy városait halomra lövöldözze; ésha Jonathan végkép meg nem bolondult, nem zavarandja a vén Bullt e békes kedvében. — Az ellenzék szakadatlanul viaskodik Peel terve ellen, 's úgy látszik, Stanley lord minapi nyilatkozatából, mikép reméli, hogy azokat a felsőház félrevetendi, új erőt merített; ámbár akereskedelmi terv részletes tárgyalása által, hol minden pontnál visszaverett, kissé megszelídülhetett volna. Az egész tarifa legkisebb változtatás nélkül elfogadtatott. Sőt a bérlők és földesurak is elhallgattak már 's meggyőződve érzik magokat, hogy jobb leend a dolognak valahára végére járni, mint látszatos és változékonyaságnál fogva haszontalan vámvédelem alatt állniok. Mindez még sem tartoztatja a torykat a további tusakodásban. Peel tegnap za új gabnabill második orvlasását indítványozván, a monster vita ujra elkezdődött, 's legalább 26aig tartand. A kormány szerencsétlenségre az ir közbátorsági billrel sietni 's a tarifa tárgyalását mindjárt a gabonavám elintézése után elhalasztani kénytelen, úgy hogy ez ügy a kereskedők panaszaik daczára sem fog majus előtt bevégezteni. Mit akar az ellenzék e hátráltatással, nehéz átlátni, miután, úgy látszik, maga is hiszi, és a terv a felsőházban nagy többséggel keresztülmenend, 's a kormány hir szerint számos új peerek kinevezéséhez is kész folyamodni a legvégső esetben. A tory lapok már mindentéle árulásra késznek tekintik Peelt. Azt mondják többek közt, hogy a whigek, repealerek és radicalokkal már egységre lépett, hogy mindjárt a gabnatorvények leölése után Irlandban az egyházat feláldozni és O'Connellnek a repealt megadni fogja.

FRANCZIAORSZÁG. Paris mart. 27. A lengyel aláírások folyton folynak, 's már 93 vidéki hírlap nyitott aláírás

iveket. Bonald bíbornok, Gallia primása, 200 frankot küldött a Gazete de Lyon szerkesztőségéhez e célra. A mai J. Débats a több városban előfordult zavargásokról következőleg ír: „Toulouse, Dijon, Metz, Tulle és Mansban egymásután némi nyugtalanokások történtek. Mindenütt Lengyelország szolgált örvíl a csend megzavarására. Örvet mondk, mert azért, hogy színházainkban a 'Marseillaise' és 'Varsoienne' eldanoltatnak, az utcákon néhány lámpa öszszetörtetik, és ez kiáltatik 'Le Guizotval! Le Lajos Fileppel!' nem fog a lengyel ügy iránti rokonszenv nagyobbítani. Mi szeretjük Lengyelországot, de sorsát nem ohajtjuk magunknak. Nem titok, miért jött tönkre e nemzet. A fejtelenség által jött tönkre! Sem hős vilétsége sem pedig 22 milliónyi népessége nem hárihatták el e benső baját. Meghasonlott ország veszett ország. Ez a történet mindenik lapján meg van írva, legvilágosabban azonban Lengyelország történetében.”

OLASZORSZÁG. Mart. 17kén Rómában a katonaság és Trastevere lakosai közt véres verekedés volt. A legatiokbóli hírek nem igen kedvezők, a pápai kormány egy terjedelmes öszszesküvésnek jött nyomába. Bolugnában és Perugiában a seregek talpon tartattak. — Konstantin orosz nagyhg egy ideig Romában mulatván, onnan mart. 18. a czárnéhoz, Nápolyba vitorlázott. A czárné apr. elején várattott Romába.

BELGIUM. Brüssel, mart. 26. A király Rogier ministeriumát elnem fogadta; most ismét az eddigi vegyes ministerium romjaiból akarnak kormányt alkotni Van de Weyer nélkül.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szenvey József. (Szerkesztőségi szállás uritezta Horváthhá 540d. sz. a. 1ső em.)

Hivatalos tudósítások.

Árverés visszahuzása. (1)

Azon árverés, mely e lapok 336. és 333. számaiban idősb Fáy Antal urnak t. Szabolcs megyei Bogáthi nemesi birtokára f. e. majus 30kára hirdette volt, mintan a hitelező Vrányi Constantin ur kielégítetett, ezennel visszahuzatik.

Árverési hirdetés. (1, 3)

Folyó év 's hó 15kén a pesti első bíróság kir. váltótörvényszéknel f. é. 1091. sz. a. költ végzése folytában a hengermalomban különféle fényezett butorok- és ruha darabok — árverés útján — a legtöbbet ígérőnek el fognak adadni. — Költ Pesten aprilis 3kán 1846.

Váltótörvényszéki idézés. (1, 3)

Komárom György, kinek idéztetését iránt az illető hatóságtól a kitűzött időre válasz nem érkezett, az ellene Vodianer Rudolf által 2000 p. R iránt indított váltóper tárgyalására f. évi april 13kén reggeli 9 órakor e váltótörvényszék előtt jelenjen meg. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszéknek 1846. évi martius hó 30dik napján tartott üléséből.

Váltótörvényszéki idézés. (2, 3)

Veszelyosky József, kinek tartózkodási helye nem tudatik, az ellene Volfner N. által 600 v. ft iránt indított váltóper tárgyalására f. évi majus 2kán reggeli 9 órakor e váltótörvényszék előtt jelenjen meg. — Az esetre pedig, ha személyesen vagy megbízottja által meg nem jelenne, védelmére Antal János ügyvéd gondnoknak ezennel kineveztetik. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszék 1846. évi martius 26kán tartott üléséből.

Pinkesz Korach elleni csődper. (3, 3)

1803. Sáros vármegye csődtörvényszékének jelentése szerint. Siroka helységbeli zsidó Pinkesz Korach ellen csőd rendeltetvén, az illető hitelezők megjelensére f. évi april 17diké tüzetett ki határnapul, s tömeggondnokul Hedry Péter alszolgabíró, perügyelővé pedig Mauksch Norbert tiszteletbeli alügyész nevezettek; mi is ezennel kihirdetetik. Költ Boldogasszony hó 13dikán 1846.

Gajduszek Illés elleni csődper. (3, 3)

4223. Pozsony város tanácsa jelentése szerint Gajduszek Illés helybeli kereskedő zsidó hitelezői csődületének határnapja f. évi aprilis 20kára tüzetett ki, s tömeggondnokká Mtho Ferencz tanácsnok perügyelővé pedig Schatzl Endre alügyész nevezetvén, ugyanez kihirdetetik. Költ Boldogasszony hó 27dikén 1846.

Baloghy Elek elleni csődper. (3, 3)

8229. Nógrád vármegye csődtörvényszékének jelentése szerint Baloghy Elek hitelezői csődületének határnapja folyó évi april 27, 28 és 29dikére tüzetett ki, s tömeggondnokká Kovács Miklós táblabíró, perügyelővé pedig Vitalis Samu hites ügyvéd nevezetvén, ugyanez kihirdetetik. Költ Bőjtél hó 24dikén 1846.

Csődper-szüntetés. (3, 3)

5619. Budavárosa tanácsa jelentése szerint Deutsch Lipót helybeli kereskedő hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellene rendelt csődper bíróság megszüntetettnek nyilatkozott. Mi is 1844. évi december 3kán 43869. sz. a. kelt korintezmény folytában kihirdetetik. Költ Bőjtél hó 10. 1846.

Milvius János elleni csődper. (3, 3)

5942. Selmecz város tanácsa jelentése szerint meghalozott öregebb Milvius János helybeli óraműves hitelezői csődületének határnapja 1846. évi april 27dikére tüzetett ki, s tömeggondnokká Marschalkó Tótor tanácsnok, perügyelővé pedig Richter János tiszteletbeli ügyész nevezetvén, ugyanez kihirdetetik. Költ Bőjtél hó 10dikén 1846.

Árverés. (3, 3)

Nagyméltóságú idősb Almásy József ur csődtömege részéről, 24 jármos okor, mintegy 800 darab juh, öszvesen 1680 köbölnyi különféle nemű szemes élet, 45 öl öszi- és 14 öl tavaszi szalma, egy 26 szekérenyi szénaboglya, és különösen rakatott 2 öl anyaszéna, mindennemű gazdasági eszközök és többféle ingóságok, f. é. april 19én és azt követő napokon délutáni órákban ns. Zemplén megyében kebelezett Girincsi helységben tartandó közárverés útján, a többet ígérőknek készpénz fizetés mellett el fognak adadni. — Mről is a venni szándékosok magok mindazt tarthatása végett ezennel hivatalosan értesitetnek. — Költ Pesten martius 19kén 1846.

Simontsits János tömeggondnok.

Házhely-eladás. (2, 3)

Közel a kecskeméti kapuloz, egy — több mint 200 ölnyi nagyságú, s általában igen alkalmas ház hely — eladandó. — Bővebb tudósítást ad e lap kiadó-hivatala.

Árverés. (2, 2)

Pest megyei Maglód helysége határában fekvő 's b. Podmaniczky Lajos ur csődtömegehez tartozó 10 hold, részint majorság, részint taksás szőlő, a m stani eladást ajánló körülményeknél fogva a választmány határozatából, f. évi april 19kén délelőtti 9 órakor, tömeggondnog Ilkey Sándor ur újvilag-utczai házában levő szállásán, árverés útján a többet ígérőnek el fog adadni.

Table with lottery results: Lotteria-huzások. Budán april 1jén: 22. 87. 73. 46. 30. Bécsben mart. 21kén: 76. 67. 61. 82. 13. Kassán mart. 21kén: 22. 9. 47. 56. 85. Nemzeti színház. April 4kén (Szombaton): Mari, egy anya a népből. Francia dráma, előszór. April 5kén: Gungl hangversenye. (Bérlétszűnéssel, a színház nyugalma alapjának nevelésére). (April 6kától egész 13kái az az husvét hétfőig, a színház zárva marad).

Table with market prices: Gabonár váltó garasokban. Columns: Tisztábbza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoriceza. Rows: Posten, Baján, Győrött, Veszprémben, Mosonyban, Nagysombathban, Pozsonyban, Miskolczon.

Table with status papers: Statuspapirosok és részvények árkeleto. Bécs, april ikén 5 pont, st. köt. 112 ft. p. 4 pont, st. köt. 101 1/2 ft. 3 pct. st. köt. 75 ft. 1834ki st. köt. (500 ft) 772 1/2 ft. 1833ki (250 ft) 306 1/2 ft. 1839ki (50 ft) 61 1/2 ft. — Bankrészvények darabja 1572 ft. Pesti közlepp. vasut (100 ft) 10 1/2 ft. Nagy-szombat (100 ft) — ft. Pesti lánchíd-részvény. (100 ft) — ft. — Gözhajó részv. (500 ft.) 703 1/2 ft. — Eszterházy-sorsjegy 58 ft. p. p. Dunavízváltás. Budán april 4kén 8 ór. regg. 10" 8" 9" 0 fölött.

Tulajdonos Borsos Márton. — V. omlatja Landerer és Heckenast Pesten.

A' jégverés elleni biztosítás ügyében. (1, 0)

Azon biztosíték, melyet a fennálló kölesönösen biztosító egyesületek részvevőiknek azon károka nézve nyujtanak, melyek a természetnyekben jégverés által okozottak, mindaddig daczára a félreismerhetlen 's közhasznu törekvésnek, több oldalról a leglényesebb kívánatoknak, s igényeknek, t. i. azon várakozásnak; hogy a szenvedett kár gyorsan 's tökéletesen megtérítettik, nem felelheteti meg; mivel a kölesönösen biztosító egyesületek rendezes csak januar végével szokták kihirdetni végzéseiket, 's ugyan ekkor a kárpótlási mennyiséget is meghatározni; mely oknál fogva a felek ez ideig minden tekintetben bizonytalanságban tartanak. Ezen kellemeden állapot többszori felszólásokra nyujtott alkalmat a magyar birtokosok részéről, hogy a jégverés elleni biztosítás meghatározott díjak mellett, azon feltét alatt, hogy a kár tökéletesen megtérítessék Magyarországra is behoztassék. De mivel az ily biztosítás nagyobb veszélynek van kitéve, mintsem hogy azt, ugyanazon díj fizetések mellett, melyeket a kölesönösen biztosító egyletek meghatároztak, valószínűleg telemes vesztesség nélkül létesíteni lehetne, ennél fogva noha az alóított t. cz. igazgatóság a hozzá intézett felhívásnak hajlandó vala készséggel engedni, még is, hogy miködései körében kellő óvatossággal eljárasson, 's a biztosítottak is szerfelett ne terheltessenek, czélzetésnek vélte, a már néhány év előtt magyar hírlapok útján is köztudomásra jutottat ugynevezett vegyes rendszert életbe léptetni, mely szerint a társaság az egész vesztességet szenvedé, e felett a biztosítottat a szabályok 21dik §-a szerint a magyarországi vállalat után fenmaradt nyereményben is részesíti. Ezen rendszer vételet foganatba Olaszországban is, hol egy év-tized alatt egész mostanáig, az ottani mezei gazdáknak 's birtokosoknak általános megelégedésére, 's a közkívánatnak is tökéletesen megfelelőleg gyakoroltatik; ennél fogva az alóított központi igazgatóság, azon reményre éri magát feljogosítva, hogy az Magyarországra is ezélszerűleg alkalmazhatatik.

A' triesti cs. k. szabad. közbiztosító intézet központi igazgatósága.

Jégverés elleni biztosítás,

azon jótállás mellett, hogy a' kár tökéletesen megtérítettik, 's a biztosított felek, a' netalán fenmaradt nyereményben részesitetnek.

A' triesti cs. k. szabad. közbiztosító intézet (Casseurazioni Generali Austro-Italiche in Triest *)

Table with insurance rates: A' jégverés elleni biztosítást előlegesen az 1846dik évre Magyarországra, a' következőleg osztályozott természetnyekre 100 ft értékűtől. 1ső osztálynak. Taharmányfűvek, répa, burgonya 1%. 2dik Minden gabonafémek, kukoriceza, olajvetések 's hüvelyes vetemények 4%. 3dik Konyha-vetemények, gyümölcs, kender, len 6%. 4dik Bor, dohány, konyó, 's minden kereskedési természetnyek 10%.

1) A' biztosított természetnyek jég által elpusztított mennyisége, a' biztosított ár szerint, vagy egy 6 hónap alatt kifizetendő számlási rat által (Liquidations Schein) vagy a' biztosított kívánata szerint azonnal is, levonva a' törvényes 6% kamatot, tökéletesen kármentesitetik. 2) A' nyeremény fele mely — mint a' szabályok 21 §. ériutetett — az alakulandó mérleg szerint Magyarországra ezen vállalkozási ág után az év végével a' társaság részére hárarnlik a' biztosítottak között, minden egyes által biztosított öszveget vevén arányul elosztatik, minden utózetési igény nélkül ha a' reményl nyeremény helyett vesztesség adná elő magát, melyet a' társaság minden esetben egyedül viselni tartozik. Ennél fogva az alóított főügynökség egész tisztelettel felkéri a' t. cz. közönséget, hogy valamint a' jégverés elleni biztosításra, úgy a' tűz-, vízáradas okozta károk elleni, és élet-biztosító osztályokra nézve is, (a' teendő tudakozások bementve kértének) minél nagyobb részvétetnek örvendezhessen.

A' pesti főügynökség Kunewalder Testvérek

Bejelentések egész Magyarországra nézve benyujthatók, biztosító hivatalunknál Duna-soron Wurm-udvar szögletén, a' szegeői és észéki főügynökségeknél, 's Magyarországra a' cs. k. szabad. közbiztosító intézetnek minden helybeli ügynökénél.

*) Alapítatott 1834k évbén, a' törvény által megengedett minden biztosításokra nézve, bir 6,300,000 pengő forint szavatossági tőkével, és pedig különféle tartalék-öszvegekben 2,700,000, tőképénzben 2,000,000 ft, az évenként befolyó díjakban és kamatokban 1,600,000 ft.